СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 182. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го СЕРПНЯ 1950. — No. 182. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 8, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

НАВАНТАЖЕНИЙ БОМБАМИ ЛІТАК БІ-29 РОЗБИВСЯ В КАЛІФОРНІЇ

Повітряна база Ферфілд, у Каліфорнії, 6 серпня. — Сімля вибуху бомбардувальника Бі-29 в год. 11.30 ввечір в суботу лявибуху бомбардувальника Бі-29 в год. 11.30 ввечір в суботу 5 серпня. Літак був навантажений десятьма бомбами, кожна 500 фунтів ваги. Коли він підлітав з землі при кінці бетонової розгінної стежки, пілот завважив, що два пропелери обертаються несамовито. Він хотів завернути, одначе було запізно. Літак упав на землю у віддалі 150 стіп від табору подорожних хаток (трейлерів), в якому находилося 200 родин. Люди розбілися у всі сторони, а за 10 мінут після приземнення літак вибух з повною силою. Гук вибуху можна було чути у Сан Франсіско, віддаленім 35 миль від бази, а вогонь з 8,000 галонів розлитої газоліни можна було бачити з віддалі 65 миль. Трейлери — були побиті наче бляшанки, а довкруги залишилися наслідки знищення наче з воєнного бомбардування. У вибуху згинув летун, командант бази ген. Роберт Ф. Трейвіс і десять досвідчених осіб з залоги. Однак з пілотів врятувався один і міг подати перші враження з катастрофи.

ГЕРІ БРИДЖЕС ОПИНИВСЯ В ТЮРМІ.

Сан Франсіско. — Федеральний суддя Джордж Б. Гарис, перевів переслухання Гері Бриджеса впродовж чотирьох днів і рішив відкликати запоруку, складену за нього після присуду за кривоприсягу та відослати його в тюрму. Бриджес це звісний провідник юнії докових робітників на Західному побережжі, який як уродженець Австралії, кривоприсягою дістав громадянські папери, щоб забезпечити себе при своїй комуністичній діяльности перед депортацією. Коли йому остаточно доказано ошуство й позбавлено права громадянства, його мають депортувати. Заки депортують, він має відсидіти кару за кривоприсягу. Звільнений хвилево зпід арешту закладенням $25,000 запоруки, Бриджес дальше розвивав комуністичну деяльність, особливо ішов по большевицькій лінії після нападу комуністів на Корею. Уряд ЗДА зажадав провірки його агітації, суд провірив закиди, Бриджес не мав нічого на свою оборону, отже пішов до тюрми.

ПЕРЕВЕДЕНО РЕВІЗІЮ ПОЛЬСЬКОГО КОРАБЛЯ БАТОРИ.

Ню Йорк, —Польський корабель Батори, який поміг до втечі комуністові Гергардові Айслерові, приїхав поновно до нюйорської пристані. За наказом з Вашингтону іміграційна влада перевела ревізію корабля, чи не привезено на нім російської атомової бомби. Коли не найдено нічого, корабель дістав дозвіл причалити до берега з набором.

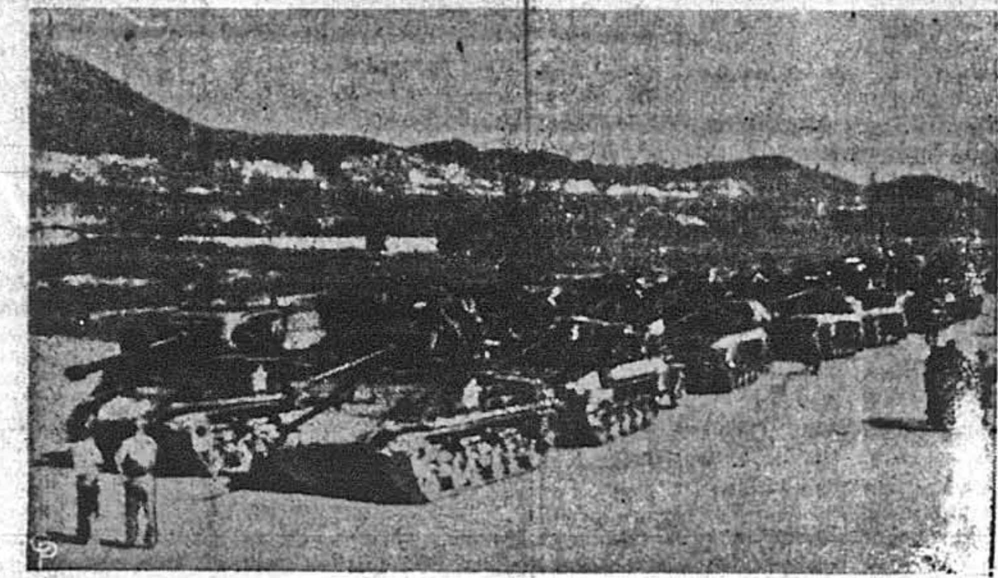
● Підводну гору відкрили на Тихому океані у глибині 132 стіп у віддалі 280 миль на захід від ріки Колумбії. Гора висока на 9,500 стіп.

ПОМЕР Г. МИЧЕЛ КАНАДСЬКИЙ МІНІСТЕР

Оттава. — Міністер праці, Гомфрі Мичел, помер від довшої недуги в 55 році життя. Він був членом Ліберальної партії і кабінетним міністром від 1941 р. Його останнім прилюдним виступом була участь в похороні кол. премієра В. Л. Мекензі Кінга. Після того він пішов до шпиталю на оглядини стану здоровя і вже більше не повернувся.

Пок. Мичел був завжди діяльний в робітничих колах. Він був робітником, членом юнії і урядовцем, а з часом став міністром праці.

У вересні 1946 р. він був вибраний головою Міжнародної Організації Праці в Монтреалі. Разом з міністром іміграції Мичел помагав для здійснення програми, на підставі якої 80,000 европейських скитальників перевезено до Канади.

ГОТОВІ ДО АКЦІЇ. Коротко після висадки в південно-корейському порті, танки Першої Дивізії Морської Піхоти вже є в дорозі на фронт, на допомогу американським військам в рішальних битвах. В останньому повідомлено, що ці нововисаджені частини вже стояли готові до акції на південній ділянці фронту, як комуністи важким артилерійським вогнем попередили американський проти-наступ, хвилево зупиняючи його.

ВІЙНА В КОРЕЇ РІШАЛЬНА ДЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

ТРИҐВЕ ЛІ ЗАКЛИКАЄ ДО „СМІЛИВИХ ЗАХОДІВ" ДЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ СВІТОВОЇ КРИЗИ

Лейк Соксес, 7. серпня. — Триґве Лі, генеральний секретар Об'єднаних Націй, вважає, що вислід війни в Кореї матиме рішальне значення не тільки для самої Кореї, але теж для Об'єднаних Націй та для світового миру. В своєму річному звіті для Генеральної Асамблеї Лі виявляє впевненість в перемозі Об'єднаних Націй в Кореї, але рівночасно висловлює турботу, що може статися після того. Схарактеризувавши діяльність і положення Об'єднаних Націй протягом перших сімох місяців цього року як „тотальну безвихідність", Лі остерігає, що війна в Кореї є найбільшою загрозою для світового миру, але криє в собі теж зародки кращого майбутнього. „Якщо Об'єднані Нації потраплять вийти успішно з теперішньої кризи, їхня сила і впливи незмірно збільшаться, і світ буде далеко ближче до тривкого миру, ніж в будь-якому іншому часі від 1945-го року" — твердить генеральний секретар О. Н. З'ясовуючи всі біжучі справи О. Н.. від політики починаючи а на бюджеті кінчаючи, Триґве Лі попереджує, що після переможного для Об'єднаних Націй закінчення війни в Кореї треба буде „сміливого і далекозорого" державного провідництва, щоби могти закінчити „непримирений і невідкличний поділ світу на два воюючі табори". В дальшому Лі знову потвердив свій погляд, що Китай повинен бути репрезентований в Об'єднаних Націях — „режимом, що має владу і контролю національних ресурсів та може їх використати".

НІМЕЦЬКІ ВТІКАЧІ ДЕМОНСТРУЮТЬ

Франкфурт, 7. серпня. — Вчора тут відбулася в центрі міста велика демонстрація, в якій взяло участь около 50,000 німецьких втікачів і переселенців з окупованих Совєтами східно-німецьких територій та зі східно-европейських країн. Демонстранти протестували проти постанов Потсдамського договору та домагалися прилучення до Німеччини територій, що їх після війни віддано Польщі, як теж Судетів від Чехословаччини. Рівночасно в Гамбурґу відбулася демонстрація 16,000 колишніх німецьких мешканців Данциґу, у висліді якої схвалено і вислано до Об'єднаних Націй резолюцію, домагаючись, щоби Данциґові знову був привернений статут вільного міста та щоби вони мали право вернутися до своїх домів.

ОСТЕРІГАЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА ПЕРЕД ТОТАЛЬНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

Ню Йорк, 6 серпня. — Предсідник Дому Волі в Будинку для Памяти Вилкі, Роберт П. Патерсон, вислав президентові Трумановi програму з шости точок, в якій звернено увагу, що Злучені Держави мусять приготовлятися на „тотальну небезпеку". Серед точок, які треба взяти під застанову підчас підготови Рада Тростисів Дому Волі згадує поставлення поза законом Комуністичної партії і стоваришених з нею агенцій та видавництв. Звіт радить теж піддати обєднану Корею під юрисдикцію Обєднаних Держав після того, як покінчиться війна в Кореї. Дальшою точкою є рада, щоб 25 відсотків американської продукції були призначені на озброєння нашої країни й її союзників і щоб зарядити тотальну військову й економічну мобілізацію. До такої мобілізації належить між ін. повна контроля цін, платень і зисків, доки не покінчиться міжнародний стан конечности. Так само дораджують використання всяких засобів країни для збереження суверенности кожної держави і для посилення О.Д. Звіт, переданий Патерсоном, був начеркнений комісією, в якої склад входять визначні науковці і знавці прилюдних справ.

ПРЕДСТАВНИКИ ТРЬОХ ПОТУГ РАДИТИМУТЬ НАД СПИНЕННЯМ АҐРЕСІЇ

Вашингтон, 5 серпня. — Міністри закордонних справ Злучених Держав, Великобританії й Франції зїдуться 13 вересня в Ню Йорку на триденні наради, щоб скласти спільну політику в справі Кореї, як теж в справі озброєння для стримання совєтської аґресії в якійнебудь частині світу. Після покінчення цих нарад відбудеться 14 й 15 вересня конференція міністрів країн Атлантійського Пакту, в якій візьмуть участь теж міністри згаданих трьох Потуг. Все те буде зроблене перед тим, заки почне свою нараду Генеральна Асамблея Обєднаних Держав 19 вересня.

Хоч найбільш загрозливою кризою під теперішню пору є війна в Кореї, передбачують, що Три Потуги й. Північно-Атлантійська Рада будуть змагати до солідарної поведінки в інших пильних справах, які стоять перед Західним Ссітом.

СЕСІЯ ДОРАДЧОЇ АСАМБЛЕЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ

Страсбурґ, Франція, 7. серпня. — Сьогодні тут починається чергова сесія Дорадчої Асамблеї Европейської Ради, що стоятиме головно під знаком збільшення загрози нової світової війни. Напередодні сесії 125 членів Асамблеї, що репрезентують около 300,000,000 західно-европейського навелення, однодушно виявили своє переконання, що в єдності думок і акції вони добачують рятунок для своїх народів і їх досягнень. На сесії вже буде приявна вперше теж офіціяльна німецька делеґація і її становище та поведінка викликують багато здогадів і загальний інтерес. Порядку нарад ще не проголешено, але відомо, що на ньому є головно дальші організаційні формальності та намагання знайти спосіб, як рішення Асамблеї мали б бути передавані до дальшої акції парляментам поодиноких країн. Спільні для всіх країн внутрішні проблеми.

МІСТО НЮ ЙОРК ПІДГОТОВЛЯЄ ЗАХИСТИ ПРОТИ АТОМОВИХ БОМБ

Посадник міста Ню Йорку Вилйем О'Двайер оприлюднив програму для захорони населення перед нападом атобової бомби. У пляні находиться проєкт будови сховків коштом 450 мільйонів дол. під прилюдними будівлями, в міських парках і на забавових площах. У мирні часи ці сховки будуть використані на постій для авт.

Артур В. Валандер, міський директор цивільної оборони, оприлюднив плян організації оборони, вичисляючи подрібно прилюдні й приватні установи, які будуть мати обовязок давати вказівки для охорони населення на випадок необхідности.

Ген. Лушус Д. Клей, предсідник стейтової комісії оборони звернувся до стейту з зазивом, щоб стейт допоміг найти приміщення для мільйона осіб, яких треба б евакувати з міста і можливо примістити по шпиталях в різних околицях стейту на випадок загального нещастя. Він порозумівається теж зі сусідними стейтами, головно зі стейтом Ню Джерзі.

СЕНАТ УХВАЛИВ РІЧНИЙ БЮДЖЕТ З 34 БІЛІОНІВ

Вашингтон. — Сенат одобрив голосуванням на око видатки в теперішнім бюджеті у висоті $34,237,000,000, відкинувши спроби зменшити на 10 відсотків видатки на Плян Маршала. Зі згаданого бюджету мають бути покриті видатки на біжучий скарбовий рік, який кінчиться 30 червня 1951 р. Видатки на збройні сили в цьому бюджеті передбачені на $14,680,000,000. Тут не зараховані видатки на озброєння, яких зажадав президент уже після вибуху війни в Кореї, а які досі передбачені на 16 з половиною біліона. В пятницю президент зажадав ще біліон на приспішення виробу воєнних літаків.

Сен. Гері Бирд з Вирджінії заповів, що воєнні видатки піднесуть федеральний бюджет до висоти 60-70 біліонів річно, а доходи з податків не зможуть покрити яких 10 біліонів. Тому треба буде щадити на невоєнних видатках, думає сенатор.

В АМЕРИЦІ

● **Громадяни країн** Південної Америки зголошуються до армії ЗДА на війну в Кореї через амбасади в своїх столицях. Вашингтон відповідає, що не може приймати добровольців до американської армії, коли війна ведеться від імені О. Н.

● **Радить президентові** дати приклад ощадности конґресмен Джеймс Очінклос. На початок мав би президент позбутися їзди яхтом.

● **Впродовж неповних 8 днів** переплив Тихий Океан літаконосець Боксер. Він приїхав в суботу з Японії до Сан Франсіско в Каліфорнії.

● **На відкриття** нового амфітеатру у Вашингтоні в Рак Крік Парк прибув през. Труман. Виставлено картину („пеҐджент") „Життя Юрія Вашингтона", у приготуванні до святкування 150 річчя заложення міста.

ДАЛЬШИХ 64 МІЛЬЙОНИ НА „ГОЛОС АМЕРИКИ"

Вашингтон. — Підкомісія приділів палати репрезентантів одобрила додатковий видаток в сумі $64,000,000 на поширення праці радієвої програми „Голос Америки". Секретар стейту Дін Ачесон переконав підкомісію, що найнебезпечнішою амуніцією проти підсовєтських країн є поширення правди про події в світі. Президент жадав ухвалення додаткових 82 мільйонів на таку працю, одначе підкомісія обмежила це жадання до 64 міл. За ухвалені гроші мають побудувати шість нових радіовисилень і закупити 200,000 малих радієвих апаратів для приміщення в підсовєтських країнах.

„Голос Америки" передає безупину — 24 години на добу— вісті про поведінку совєтського делегата Маліка в Обєднаних Державах в справі застановлення війни в Кореї. „Вистачає тільки підпис належної влади. щоб забрати комуністичні війська на північ поза 38 рівнолежник і застановити бої в Кореї" — повторяє „Голос Америки" в різні сторони світу. Тому, що Совєти саботують американські передачі „Голосу Америки", ця програма мусить іти безупину, щоб хоч дещо можна передати до країни під залізною заслоною.

КОРЕЙСЬКІ ЧЕРВОНІ ПОПЕРЕДИЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ НАСТУП

СИЛЬНИЙ АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ ВОРОГА ЗДЕРЖАВ ПЕРШИЙ БІЛЬШИЙ ПРОТИНАСТУП АМЕРИКАНЦІВ

На фронті в Кореї, 7. серпня. — На південно-корейському фронті комуністичне командування здержало сьогодні вранці перший більший протинаступ американських військ в теперішній війні, та сильним артилерійським вогнем з флянгів перешкодило, бодай на короткий час, ввести в дію свіжоприбулі підкріплення з Першої Дивізії Морської Піхоти, що очікували вже готові до бою. Сильна атака ворога з правого флянгу на фронті на схід від Чінджу дала йому хвилево знову ініціятиву та здержала пляновану американську акцію щонайменше до вияснення положення. Стверджується, що ворог мусить мати знамениту розвідку, бо його артилерійський вогонь почався „в сам час" та зі смертельної точністю, заставляючи американців шукати укриття на збочах гори. Перші артилерійські стріли перервали американське телефонічне получення між фронтом і командуванням, а не наладнаний ще відповідно радіозв'язок унеможливив американцям продовжувати акцію, хоча тисячі резерв вже стояли готові до бою. Ворожа акція не виглядає на чергове зусилля здобути Масан в дальшому поході на Пусан, проте вона була успішна вже тим, що перешкодила в американському проти-наступі, що починався без належної артилерійської підготовки. Стверджується, що після знищення великої кількости ворожих танків, комуністична артилерія грає тепер на фронті головну ролю, тим більше, як приїзд сильних американських підкріплень заставляє ворога поступово переходити в дефензивну війну, не потрапивши виграти на часі і захопити головний порт американського постачання, Пусан, перед висадкою підкріплень.

ТІЛЬКИ ПІДГОТОВКА ДО НАСТУПУ

На фронті в Кореї, 7. серпня. Попереджена і здержана хвилево акція американських військ на південно-корейському фронті не була тим, що можна б називати генеральним проти-наступом, як радше підготовкою до нього на найбільш критичній ділянці фронту — стверджується тут у військових колах. Діло в тому, що власне на цьому фронті червоні зосередили найбільші свої сили та намагалися вимогти проломання фронту в напрямку на Пусан, що було б у великій мірі відтяло від головної бази постачання американські і союзницькі війська теж на центральному і східньому фронтах. Це заставило теж американців зробити відповідну перегруповку своїх фронтових сил.

АМЕРИКАНСЬКА АВІЯЦІЯ ПАНУЄ НАД ПРОСТОРОМ

На фронті в Кореї, 7. серпня. Американська авіяція є неподільним паном цілого корейського театру війни. Гористо-лісистий терен та змінлива погода не завжди дозволяють використати цей факт, проте йому у великій мірі треба завдячувати знівечення комуністичних плянів щодо блискавичного закінчення війни на корейському континенті. Ворог, натомість, надробляє артилерією. Ворожа авіяція в обмеженій кількості появляється тільки в ряди-годи і оминає зустрічі з противником.

НАРАДИ ГАРИМАНА З М'АРТУРОМ ЗАПОВІДАЮТЬ ЗМІНУ ПОЛІТИКИ В АЗІЇ

Токіо, 7. серпня. — Спеціяльний дорадник президента Трумана, Аверел Гаримен, сьогодні вже другий день продовжує свої наради з американським і союзницьким головнокомандуючим на Далекому Сході, ген. Доґлесом Мек Артуром, у висліді яких заповідається основні зміни в американській далеко-східній політиці і достосування її всеціло до безкомпромісового американського спротиву большевизмові. — Стверджується, що Гаримен і ген. Мек Артур обмірковують американську політику в Азії „пункт за пунктом", доходячи до повного порозуміння в усіх справах. Це заперечувало б деякі американські голоси, що ген. Мек Артур своїми відвідинами на Формозі перешкодив в деяких американських політичних плянах. Вважається теж, що після повороту Геримана до Вашинґтону президент Труман ствердить окремо, що ген. Мек Артур точно виконує його доручення. В дальших нарадах оба американські представники о б говорюватимуть необхідність більшої допомоги загроженим большевизмом азійським народам, зокрема — Формозі, Індокитаєві та британській базі в Гонґ Конґ.

АМЕРИКАНСЬКІ КОНСТАБУЛЯРНІ ВІЙСЬКА В НІМЕЧЧИНІ ГОТОВІ ДО ОБОРОНИ

Франкфурт, 7. серпня. — В поінформованих колах тут стверджується, що американські констабулярні війська в Німеччині були б перші, що зустріли б аґресію зі Сходу, та що вони цілком готові на таку евентуальність. Їх силу оцінюється на 20 до 25 тисяч, здовж кордону від Кассель до Зальцбурґу. Ці сили забезпечені всіми родами зброї, включно з легкими — а в останньому, правдоподібно, теж важкими танками, хоча під цим оглядом вони найбільшу вагу прикладають легким панцерним автомашинам. Стверджується, що після того, як німецька поліція перебрала завдання внутрішнього порядку, ці констабулярні війська були постійно вишколювані і виховувані, стаючи поруч стаціонованої там Першої Дивізії, найкращою боєвою частиною, що потверджується хоч би фактом, що підчас воєнних вправ вони, звичайно, грають ролю атакуючих. Констабулярні частини мають більший відсоток ветеранів і теж найкращий вишкіл.

В СВІТІ

● **В головній квартирі** ген. Мек Артура стверджується, що Совєтський Союз забезпечує північних корейців — „величезною кількістю зброї", ведучи рівночасно пропаганду проти „інтервенції".

● **Головна квартира** Мек Артура повідомила, що повідомлення з корейського фронту передає 271 кореспондентів, з того 156 американських і решта з 19 країн.

● **В'єтнамська республіка** розбудовує при американській допомозі свою власну армію, яка могла б успішно протиставитися комуністичній аґресії.

● **В німецьких про-совєтських** колах в Берліні стверджують, що Совєти використовують до виробу атомової бомби уран, що його добувають в Саксонії.

● **Шведська поліція** повідомила, що на польських кораблях, які запливають до шведських портів, перевозиться контрабандою до і зі Швеції совєтських шпигунів.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБЛЕМА ПРИЯТЕЛІВ

Проблема приятелів в теперішньому безприязному світі має рішальне значення. Жадна бо технічна чи матеріяльна перевага не може забезпечити кінцевої перемоги в часі і просторі, якщо справа, яку обороняється, не матиме приятелів. Одною з численних дефініцій поняття політики є твердження, що це є боротьба за володіння над душами. Історія і її досвід рішучо переконують, що володіння над душами є без сумніву важливіше, ніж володіння над просторами чи будь-якими іншими конкретними добрами.

Один з найвидатніших американських публіцистів і коментаторів, Артур Крок, ставить в останньому недільному виданні Н. И. Таймсу рішальне питання: як здобути приятелів? При цьому він наводить інтересний аргумент. Американці і Совєти мали в Кореї приблизно однакові можливості здобути собі приятелів. Очевидно, однакові практичні можливості, бо як йдеться про ідею, точніше про боротьбу ідей, то чим, крім брехні, може рабовласницька ідея комуністичної „диктатури пролетаріяту" протиставитися незрівняним вольностям і можливостям, що їх пропонує демократія?

А проте, як прийшло до війни, американці — згідно з твердженням А. Крока — були здивовані і заскочені „фанатичним духом, що його виявили війська під прапором Північної Кореї в битві проти наших сил та з'єднань інших членів Об'єднаних Націй, що їх доповняють". Автор зі здивуванням ствержує, що „північні корейці і їх товариші по зброї продовжують наступати лава за лавою, перескакуючи трупи тих, що були в попередніх лавах; тепер вони продовжують наступати і вмирати". З цього — твердить А. Крок — виникло для заінтересованих в цих справах американських чинників важливе питання, від задовольняючої відповіді на яке може залежати далеко більше, ніж вислід війни в Кореї. Идеться, іменно, про причини такої поведінки північних корейців: чи вони йдуть на певну смерть зі страху перед комісарами, чи може повірили, що комунізм справді заслуговує на те, щоб за нього варта було вмерти? Якщо правдою є це останнє — твердить А. Крок — то „як ми можемо переконати іншу частину світу, що пропонована нами система заслуговує на виявлення їй відданости далеко більшої ніж вони виявляють її в боротьбі за комуністичну систему та що вони вмирають тільки за привілей носити кайдани поліційної держави".

Артур Крок видвигає ці думки та зв'язує їх з проблемами і завданнями „Голосу Америки".

Ми не пробуємо відповідати на запит, чому північні корейці лава за лавою йдуть на смерть, бо проблема американських приятелів, способи і методи їх здобування і вдержання, існує сама по собі і без корейського зв'язку. Не зважаючи на її важливість, вона, нажаль, сьогодні ще чи не найменше розв'язана з усіх інших, головно як йдеться про під-совєтські народи, зокрема український. Що зробила Америка, щоб здобути собі там приятелів? Що сказав досі „Голос Америки", аби було варта рискувати життям? Обіцюючи цим народам, в найкращому разі, таку саму російську тюрму народів іншої краски? Чи за це мали б ці народи вмирати і чи цим хоче Америка здобути собі приятелів?

З України маємо непотверджені вістки, що большевики не тільки дозволяють слухати „Голосу Америки", але навіть роблять полекші в закупі відповідних радіоприймачів. Вони бо майстри в пропаганді і знають, що дотеперішнім „Голосом Америки" можна б тільки відстрашити українців від Америки та розвіяти рештку їхніх надій на визволення.

Маймо надію, що відповідальні американські кола і під цим оглядом витягнуть відповідну науку з війни в Кореї.

Засоби проти інфляції

Контроля цін потрібна для стабілізації, а стабілізація стримає інфляцію. Коли ціни харчових продуктів і фабричних виробів втримуються постійно на тій самій висоті, тоді нема підстави домагатися підвишки робітничих заплат. Як тільки ціни підуть вгору, робітник жадає підвишки. Якщо прийде підвишка для робітника, негайно скачуть вгору ціни продуктів. І так у безконечність. Тому Конґрес плянує контролю цін і платень водночас, надіючися, що законом можна буде завести стабілізацію і недопустити до дальшої інфляції.

Такий намір може бути доцільний тільки тоді, якщо не буде якоїсь несподіванки. Такою, напр. може бути недостача харчів, чи інших матеріялів. Тоді повстане чорний ринок і чесні зусилля законодавців будуть знівечені.

Знавці економічних і фінансових справ у столиці застановляються над іншими способами стримання інфляції, яких досі не використувано повнотою. У порозумінні з членами Ради Федеральної Резерви, яка контролює усю банкову систему Злучених Держав, вони хочуть обмежити легкий кредит, яким досі послугуються покупці. Їх міркування таке, що інфляція є теж випливом психічного настрою. Коли людина має гроші, її кортить щось за них купити. А як почнуть купувати все, що є під рукою, тоді, очевидно, ціни йдуть догори. Як хто не має грошей, а забажає купити наприклад авто, він позичить гроші і таки його купить. Отже, щоб стримати звичайну легкодушність пересічного громадянина, економісти думають обмежити кредит, а радше робити труднощі для його добуття. Як між населенням не буде повно гроша, тоді вирібники не будуть спішитися з великою продукцією, обчисленою на форсовну продаж при допомозі спеціялістів, що їх називають „гай прешур сейлсмен". Це є продавці-агенти, які вміють накинути товар людині, аби тільки витягнути від неї гроші.

При обмеженні кредиту треба буде вважати, на що людина позичає гроші. Як на „комсумцію", тобто на речі, які швидко зуживаються, тоді обмежувати висоту кредитів, або жадати від них високих відсотків. Як на продукцію, або на тривалий предмет, як напр. на фарму, на дім і т. п., тоді давати позичку на довший час і на нижчі відсотки. Це можна зробити тому, що при довготривалім кредиті адміністрація такої позички коштує менше ніж при короткотривалій.

Одначе заходить питання, що тоді мають робити банки й приватні одиниці з грішми, які нагромадяться дорогою ощадностей?

Тому, що уряд потребує багато гроша на мобілізацію оборонних засобів, десь тих грошей треба дістати. Безупинне накладання високих податків приносить негодування головно підприємців, які кажуть, що уряд в такий спосіб знеохочує їх від продукції. Отже треба відізватися до загалу населення, щоб воно купувало федеральні бонди, які тимчасово дадуть урядові потрібні фонди на мобілізацію й на допомогу чужинним державам. Бонди мали б бути платні по 15 роках, одначе їм треба б надати більшу вартість ніж вони мали б за десять років. У практиці вийде так, що уряд буде платити вищий відсоток за бонди аж по десяти роках, а це дасть банкам і приватним одиницям нагоду до інвестицій в бондах на довший час.

Між конґресменами нема ясного погляду на цю справу. Це тому, що конґресмени залежні від виборців. Якщо між виборцями запанує негодування на законодавців, тоді вони йдуть навіть проти засад, нераз проти добробуту країни, щоб тільки втримати добрі відносини між собою й виборцями.

Саме тепер йдуть приготування до осінніх виборів. Мобілізація чи не мобілізація, а передвиборча агітація піде. Якщо населення поставиться прихильно до плянів ощадности для стримання інфляції, вона буде стримана за одобренням Конґресу. Якщо ні, то примусові засоби мало придадуться.

Е. Гр.

ПЕРЕДУМОВИ ПЕРЕМОГИ

Світ стоїть знову перед маревом нової війни, тим разом багато грізнішої від попередньої. Від найвищих американських достойників чується пересторогу, що ту війну треба „пережити", і що вона буде тривати довгий час, може до кінця життя цього покоління. Коли війна вибухне — залежить лише від большевиків. Дуже правдоподібно сам СССР не буде зпочатку воювати, — він пішле на різню сателітів. Большевицькі горлорізи будуть стояти збоку і тайно допомагати сателітам, так як напр. нині у Кореї. До того вони будуть ще горлати, мовляв, дивіться, хто є агресором як не капіталісти зі ЗДА. Вони будуть прекрасно грати комедію, збираючи підписи наївних людей під „стокгольмську" і тим подібні „петиції", вдаючи мирних ягнят. Тимчасом такі авантюри, як у Кореї, можуть і певно будуть вибухати то в однім то в другім місці, і вкінці вони можуть розтягнутися у довжелезну лінію загальних вогнищ, почавши від Кореї, через Китай, Іран, Туреччину, Грецію, Югославію аж по Західню Европу. У всіх тих місцях стоять готові комуністичні армії і лише ждуть наказу до рішального бою за підбиття світу. Народи, положені на південь від пояса Корея — Зах. Европа, не всилі самі боротися проти комуністичних полчищ. Вони не приготовані. Їм треба допомагати. Хто ж тоді їм допоможе? Вже тепер бачимо, що спротив комуністичній інвазії у Кореї ставить майже сама Америка, і щойно тепер, як терен занятий американськими військами звузився до „мостового причілку", зачинають „думати" інші демократичні держави про висилку своїх військ на допомогу.

Уявім собі, що воєнна пожежа зачне вибухати у щораз то нових місцях. Чи вистачить американцям сили усюди затикати „діри", тоді як інші держави будуть „надумуватися"? А хто знає, може у плянах большевиків буде розтягнути фронт у якнайдовшу лінію, розсіяти сили ЗДА у просторі й розгубити їх, як розгубився у просторі Наполеон та полководці III-го Райху?

Треба побоюватися, що втягнені у таку тактику демократії не довоюються до жадного кінця. Тоді дійсно хтось ту війну лише „переживе", щоб лише пережити, після страшного опуску крови.

Сам удар зі зовні не розгромить большевиків. У минувшині ще ніхто не виграв війни з Росією, нападаючи зі зовні. Тепер може статись те саме. Тут доконче потрібно ще удару знутра. Большевиків треба розсадити зі середини, а саме: треба кинути гасло хрестоносного походу для визволення поневолених большевиками народів, і то не обмежуючись лише до народів на захід від лінії Керзона. Всі народи СССР мають бути визволені, отже: українці, білоруси, кавказькі народи і т. д. аж по Сибір. Коли поневолені під-совєтські народи побачать, що вони мають шанси здобути волю, то вони причиняться до того, щоби червона тепер російська тюрма народів розлетілася. Пригадаймо собі лише як то з початку війни Гітлера з большевиками цілі армії здавалися в полон, бо думали, що буде краще. Однак, коли побачили, що помилилися, — Гітлер у висліді програв війну.

Здається, що вже найвища пора змінити американцям їхні погляди на питання під-совєтських народів. Коли вони цього не зроблять, то марне буде проливання їх крови і даремно будуть вони вести цю війну, хоча б мали провадити її і 30 років. Гасла визволення під-совєтських народів большевики бояться, бо це був би удар у їх „м'яке підчерев'я" й тому вони певне дуже раді, що ЗДА, за підшептами різних керенських, ще до нині не добачують під-совєтських народів, спрагнених волі, а лише „одну, неділиму" Росію.

На що придасться пролиття крови найкращих синів американського народу, якщо б після червоного сатрапа мав прийти такий сам „единонеділимський" білий, з такими самими інперіялістичними апетитами?

Яким дивним виглядає парадокс, коли нині демократії розпинаються за Корею, де, до речі, можна б сумніватися чи існує розуміння волі, сьогодні дарують свободу народам, які не дуже - то за нею побивалися, але не бачать демократії тих мільйонових жертв, хочби українського народу, який їх зложив у боротьбі за волю.

На успіх у найближчій війні можна рахувати лише тоді, коли її будуть демократії вести в ім'я сильної, безкомпромісової ідеї свободи для всіх, а не ідеї кволої, з обмеженнями.

ХТО ВИНЕН?

Грім гармат у Кореї остаточно розвіяв надії демократичного світу на мирне життя з комуністичною Москвою. Рішуча відповідь, що її дав напасникам на Південну Корею президент Трумен, показала приятелям міжнародного миру і його ворогам, що Москва дійшла до межі, за якою починається світова катастрофа.

Тільки 5 років минуло від закінчення другої світової війни. Згадати тільки, з якою радістю привітало змучене війною людство мир; Мільйонам людей здавалося, що настала нова, „золота доба" вільного, спокійного розвитку світу; коли люди „перекують мечі на рала"... Так думали народні маси демократичних країн.

Інакше дивилися на повоєнну ситуацію нації, поневолені комуністичною диктатурою. Підсовєтські люди розуміли добре, що для большевицького режиму ніякий мир непотрібний. Комуністичні ватажки в Кремлі уважають надії чесних людей на мир за „буржуазний пацифізм", бо Ленін учив, що війни провадять до комуністичних революцій. Ті совєтські громадяни, що вирвалися з большевицького пекла, не хотіли вертатися в рідний край для „мирного будівництва", бо знали добре, що рабство в державі Сталіна незмінно лишається як основа господарської і політичної системи. Цих нещасних людей примушувано вертатися „на родіну", їх уважали за „колябористів Гітлера" і не хотіли зрозуміти, чому ці люди готові були радше вмерти, аби не попасти в руки „гуманістів" із НКВД.

Чому так сталося, що те, що було ясне для підсовєтських людей при кінці світової війни (що Москва ніякого миру не хоче), було неясне і незрозуміле для державних мужів демократичних країн? Чи не мали ці політики добрих інформацій про большевицьку систему, про наміри московських диктаторів, про їх нелюдську ідеологію? Знали вони і могли знати, коли б хотіли, все до найменших подробиць. Було немало політиків у західних великодержавах, які кликали ще при кінці другої світової війни до обережности в відносинах з комуністичною Росією. Але голоси перестороги пролунали без сліду. Бо це вже така людська натура: вірити і надіятись на те, що миле і бажане. Неприємну, хоч і правдиву вістку, слухаємо неохоче. Натомість привабна вигадка нас заспокоює.

1945 року мільйонові армії західних великодержав стояли в Західній Европі. Совєтська армія була в страшному стані: свіжі англо-американські дивізії могли б погнати червону армію на схід. Америка тоді мала атомову бомбу, якою можна було б поставити Сталіна на коліна. Кожний відповідальний політик добре знав, що другу світову війну зпровокував Сталін, бо він забезпечив Гітлерові невтральність Совєтського Союзу 1939 року і цим уможливив для Німеччини напад на Польщу. Чи можна було совєтську рабську державу ставити на рівні з вільними демократіями і вірити, що цей режим „переродився"?

На жаль, це була основна помилка відповідальних політиків демократичних великодержав. Захоплені перемогою над Німеччиною та Японією, вони не хотіли бачити комуністичної небезпеки. Державні мужі вищого рівня мають прикмету передбачення. Недарма французи кажуть: "Pouvoir c'est prevoir". (Володіти — значить передбачати). Тому, коли в 1945 році було можна з мінімальними жертвами ліквідувати большевицьку небезпеку, і все ж цю нагоду пропущено, то винні особи і політичні групи, які не розуміли московської загрози або хоч розуміли, не відважилися на рішучі кроки супроти совєтської держави. Року 1945 ліквідація комуністичного режиму не вимагала великих зусиль. Нова світова війна, що висить над людством, може змести з лиця землі менші народи і обернути в руїни центри світової культури.

Деякий час після другої світової війни в демократичних великодержавах ширилася віра в спасенність атомової бомби: думалося, що Сталін не скоро буде мати в своїх руках атомову зброю, а тому в вільних країнах проведено військову і психологічну демобілізацію. Це нагадує колишню віру французів в „лінію Мажіно". Однак події показали, що самі мури не можуть бути доброю обороною, коли армія не має рішучости видержати до кінця. „Не мури, а відважні люди — це охорона міст", — казали давні греки.

Боїмося, що це може повторитися і з атомовою американською бомбою. Совєтські шпіони й дослідники дали цю страшну зброю Сталінові в руки. Сталін не спав після перемоги над Німеччиною і не демобілізував свого війська. І це не була таємниця. Тому, коли тепер у парляментах різних держав ствержується в промовах, що Москва має напоготові 175 дивізій, а Західна Европа тільки 12 дивізій, то це зовсім не дає доброго свідоцтва для державних діячів цих країн. Найгірший і найтяжчий докір, який може бути даний відповідальному політикові — це легковажність. На жаль, цим прогрішилися всі політичні групи Европи та Америки, бо всі жили приємними надіями на „вічний мир" з Москвою і не хотіли бачити реальної небезпеки.

О. Кассандрук.

Мирон Заклинський

З КАРПАТСЬКИХ МАНДРІВОК

6)

Вечір зближався. Ми пішли скорішою ходою. Довго йшли і ввесь час дивились за стежкою. Ані її не було, ані незалісненої збочі, куди було б можна зійти. Зате дорога знову закручувала і забирала дорогий тепер час.

Що ж це за дорга — питаєм один одного — що не має получення з інишми, ані перехресть? Хто й навіщо її тут високо провів? — Ніхто з нас не вмів того пояснити. З милю ми вже нею, препоганою, пройшли — і годі з неї зійти.

Ми пішли ще скоріш. Почав западати сумерк. Нараз дійшли мк до місця, де наша дорога круто повернула в бік. Кущі та трави росли нище нас так буйно, що після недавнього дощу годі було й думати, щоб туди зійти.

Робимо нараду. Я пропоную тут заночувати. Дальше йти дорогю годі, адже вона тепер відводитиме нас у бік. Заки зовсім стемніє, назбирати по лісі зісохлого гилля, щоб вистало на всю ніч. Інакше мерзнутимемо без ватри, а може прийдеться й мокнути.

Мою пропозицію принято. Лиш інженер додав, що варто би йти дальше яких пять, найвище десять хвилин, щоб бачити, що є за цим закрутом. Назбирати сухого дерева все ще встигнемо.

Це була нешкідлива думка — і ми скоро рушили дальше. За кілька хвилин дійшли до зруба. Тут натрапили на ризу. Риза, це уладження на зрубах, щоб спускати обкорені вже бервена збочею в долину. Із грубих пнів роблять наче ринву, наче русло, і по них спускають бервена. На тій ризі вже не було пнів, лише очищена з каменюк і рістні лінія в долину. Цього нам і треба!

Незабаром опинились ми на долині. Тут царювала вогкість, темнота і холод, бо русло потока, куди ми зійшли, було в провалі. Серед тиші журчала вода. По каменюках, понад воду дібрались ми скоро до дороги. Відітхнули свобідно.

І знову питання: що тепер робити? Йти до Зеленої? Це далеко, ми втомлені і, що найважніше — небезпечно. На дорозі, або в селі може нас задержати поліція. Якщо й удасться з цею справою, в пізній годині ніхто не прийме на нічліг. Краще ночувати десь тут — близько.

При дорозі в різних місцях сяло кілька світел. Напроти стояв на сіножаті оборіг із сіном. Там будемо ночувати. Ми перелізли через вориння. З одного боку при оборозі найшли драбину. Я пліліз, одначе драбина закоротка, а оборіг високий, повний сіна. По кількох пробах прийшлося покинути цю думку. Ми подались далі доргою та постукали до хати, де світилося.

Там жили молоді ґазди і було ще кількоро молодих людей. Пішла жвава розмова: Про нашу мандрівку, про політичні та воєнні події, про наше культурне життя. Були в них книжки й часописі.

Контраст був неймовірний. Ще годину тому ми були рішені ночувати в лісі, під захмареним небом, так близько цих людей. Ще пів години тому ми посувалися крок за кроком у темному проваллі, серед грубезних каменюк і високих скель, наче б на кілька миль не було живої душі, ані уладжень цивілізації. А тут, кілька кроків дальше, ми в ясній, гарно обставленій кімнаті серед веселого, розумного, культурного товариства.

Щодо нашої дивовижної дороги пояснили вони, що лісові підприємці сполучують інколи дорогою кілька зрубів. Це їм вигода — і для нагляду і з інших причин. Буває, з далекого, недоступного зрубу тягають зимою дерево з поміччю коней до приступнішого, що близький до твердого шляху і тартаків, та й аж тут ризують його. Про лучбу таких зрубових доріг з іншими ніхто не дбає. Коли зруби використані, дорога заростає, засипає її каміння, псує вода.

Ночували ми на сіні, та не в чужому оборозі, лиш у клуні наших гостинних господарів, укрившись гуцульськими, мистецькими виробленими ліжниками.

А на другий день Зелена, Надвірна, доли і Львів.

(Кінець).

П. Заярський.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА ПРОТИ МОСКВИ

3)

Оксану особливо вражає існування рабства в Московщині:

„Скрізь палі, канчуки, холопів
продають?"

Навколо вона бачить гидкі пики московських бояр, що, роблячи службову кар'єру, допускаються н а й о гидніших вчинків. Бояри московські — нещирі, лукаві, хитрі, підлі, улесливі й жорстокі.

Степан, живучи „між вовками", повинен „по-вовчому вити". Він примушений, виконуючи огидний рабський звичай, цілувати руку цареві. Степан перед царем, щоб догодити йому, танцює гопака. Він називає себе „холопом Стьопкой". Він особливо тяжко відчуває весь гніт московської неволі. Йому доводиться гнути спину, мовчки терпіти образи і знущання з боку царя і воєвод. І, не зважаючи на це, Степан добре знає, що йому не вірять. Його оточують численні московські шпигуни. Найменший наклеп — і йому загрожують тортури, палі, канчуки. В умовах цієї жахливої дійстости над усіма вчинками і думками людини панує страх, тваринний жах. Степан усього боїться. Він замикає двері, зачиняє вікна, коли приїздить до нього гість з України, говорить з ним пошепки. Він забороняє Оксані передати листа її товаришці-братчиці, її рідному братові, бо вони мають зв'язки з Дорошенком. Він усього боїться:

„Нам треба стерегтися так,
„щоб муха
не підточила носа", як то кажуть"

Але все, все згодний терпіти Степан, на всі жертви він готовий, аби тільки допомогти українському народові:

„... Я ладен, брате,
Уже хоч би й на голові ходити,
аби чогось добутися для України.

Хоч він і добре знає, що „Москва сльозам не вірить", проте, почувши розповідь про страшні кривди, які чинять українському народові московські посіпаки, Степан бере у посланця з України супліку, щоб передати її цареві. Але все даремно. Цар байдужий до скарг у к р а їнського народу. Далі нема вже змоги терпіти таке життя на чужині. З уст Оксани виривається повний гіркої туги зойк:

„Та й осоружна ж ця мені
Москва!"

І змучена докраю Оксана хоче вирватися з цієї жахливої неволі:

„Втікаймо!
Хай їм абищо, цим московським
добрам!
... Втікаймо в Польщу,
в Волощину."

На край світа втекла б Оксана від цієї страшної дійсности. Але їхня втеча викликала б жорстоку звірячу помсту над родичами. До того ж Степан вважав би таку втечу зрадою, зламанням присяги. Отже немає виходу з цієї безпросвітньої неволі!

І коли вже вкрай зломлену смертельно хвору Оксану Степан намагається потішити, бо він, мовляв, „надумав поїхати" з нею в гості до батьків, то Оксана з гіркою іронією відповідає:

„Велике діло, що ти надумав!
Цар думки заверне."

Але Степан має надію, що цар дасть дозвіл, бож тепер на Україні „утихомирилося". Гостра відповідь Оксани виявляє жахливі наслідки цього „утихомирення":

„Утихомирилось? Зломилась
воля,
Україна лягла Москві під ноги,
Се мир по-твоєму — ота руїна?"

І в дальшій репліці Оксана гостро картає Степана за його угодівську тактику, цілковито засуджує його „мирну" політику, що не тільки не дала ніяких корисних наслідків для української справи, а й була шкідливою для неї. Гірким докором звучать слова Оксани:

„Сидів, сидів у запічку
московськім,
поки лилася кров, поки змагання
велося за життя там
на Вкраїні, —
тепер, як „втихомирилось",
ти їдеш
того ясного сонця заживати,
що не дістали руки загребущі,
та гаєм неподоланим втішатись.'

Оксана засуджує шлях компромісу, опортунізму, угодівства. Вона зрозуміла свою і Степанову помилку, вона відкидає свою давню теорію „чистої від крови руки":

„Ми варті один одного. Боялись
розливу крови, і татар, і диби,
і кривоприсяги й шпигів
московських
а тільки не думали, що буде,
як все утихомириться..."

Помилковість свого шляху шляху угодівства, що межує з національною зрадою, розуміє і Степан. Трагізм свого становища він висловлює такими словами:

„Нас доля так уже скарала
тяжко,
що певне й Бог простить усі
гріхи.
Хто кров із ран теряв, а ми
із серця.
Хто засланий в тюрму
замкнутий був,
а ми несли кайдани невидимі.
Хто мав хвилини щастя
в боротьбі
а нас важка, страшна душила
змора,
і нам не вділено було снаги
ту змору подолати."

Умираючи, Оксана залишає Степанові заповіт:

„Борцем не вдався ти, та після
бою
подоланим подати пільгу
зможеш."

Поразка не руйнує надії в майбутню боротьбу і перемогу. Оксана знає, що подолані бійці не всі загинули, що поранені одужають і знову зберуться до бою. Оксана висловлює думку про потребу організації і готування нових сил для продовження боротьби, вона в и з н а є конечність перманентної боротьби, збройної боротьби проти ворога. Шлях „мирної політики засуджено і рішуче відкинуто. Єдиний шлях до визволення українського народу з московської неволі — це шлях активної наполегливої, неперестайної збройної боротьби.

У драматичній поемі „Боярина" Леся Українка найяскравіше виявила своє негативне ставлення до віковічного ворога України — Москви, засудила тих українців, що на московській службі сподіваються д о п омагати Україні, відкинула можливості будь-якої співпраці з москалями і проголосила конечність революційної збройної боротьби проти окупанта, як єдиний шлях до визволення України. Як цілком справедливо зазначує проф. М. Драй-Хмара, ця поема „таїть у собі приховані риси сучасного життя". В особі Степана і Оксани можна вбачати представників української інтеліґенції кінця XIX і початку XX віку, що попали в пазурі московського чиновництва і що поволі усвідомлюють собі правдивий шлях національного визволення України.

Своїми глибокими ідеями, своєю проблематикою „Боярина" Лесі Українки жива і актуальна і для нашої сучасности. Москва XVII століття і Москва XX століття не змінила своєї суті. Жахлива атмосфера „важкої, страшної змори" московського нанування і тепер нещадно душить український народ. Московські посіпаки справляють криваві погроми на Україні. Психоза страху, безоглядного жаху перед кривавим терором ще в більшій мірі, ніж в XVII ст., тримає народ в покорі. Новітні „палі, канчуки", катування і тортури, доноси, шпигуни, сексоти, „слово і діло" цареве — все це в безмірно збільшеному вигляді панує тепер над усім життям народу. Тисячі Іванів Перебійних за активний опір проти насильства гинуть смертю героїв, гинуть на каторзі, на засланнях. Мільйони Степанів і Оксан „несуть кайдани невидимі" і переконуються в хибності шляху угодівства, опортунізму і компромісу, переконуються, що ніякі плазування перед новітнім абсолютним монархом не помагають. „Москва сльозам не вірить" — це рислів'я стверджується щоденно, щогодинно. Степанам не вірять, не зважаючи на всю їхню вірну службу, не зважаючи на всю їхню облесливість і намагання за всяку ціну догодити панам. Новітнім Степанам винесено смертний вирок. Їхній шлях „мирної" політики, компромісу і угодовства зазнає цілковитої поразки. Зостається тільки один шлях — шлях активної боротьби, шлях збройного повстання, шлях, що його виразно й чітко зформулював Шевченко:

„Борітеся — поборете",

що його визначив Франко:

„Лиш борися — не мирися!",

що його написала на своєму бойовому прапорі Леся Українка:

„Борися і добувайся Батьківщини,
бо прийдеться загинуть
у вигнанні
чужою чуженицею в неславі!"

Кінець.

Голоси Читачів

КРИЗА В ОРГАНІЗАЦІЇ ЖІНОЦТВА

Повстання „Об'єднання Українського Жіноцтва Америки" і пресова дискусія, яка завелася на тему зорганізованого жіночого життя в Америці, започаткована панею Г. Селегень, кидає жмут світла на цей відтинок громадського життя, який не виглядає — на жаль — краще від інших відтинків. Він, всупереч н а й г а р нішим фразам, не зраджує тенденції до об'єднання, одностайности цілей і праці. Як довголітня діячка СУА і член Головної Управи, стверджую це зі смутком, але було б гірше промовчувати дійсність, бо тоді не можна б старатися поправити теперішній стан.

Коли читати уважно голоси пань Г. Селегень і Л. Івченко, то перше враження таке, що обі вони мають правду. Теоретично має правду пані Селегень, що замість творити нову жіночу організацію, можна б стаартися вмістити її цілі і завдання в існуючій організації, актитізуючи нові жіночі сили з рямцях СУА.

Але має мравду п-ні Л. Івченко, яка стверджує факт, що багато жінок, як і вона, відтягаються вступати до СУА. Не входячи в причини такої постанови, цей факт є загально відомий.

Однак, в одному роблять однакову помилку обидві Шановні Дискутантки: вони обидві є новими імігрантками з-під-совєтської України, отже не зв'язані з жіночим рухом в Західній Україні перед війною. Тому місцеві відносини мусять оцінювати, не нав'язуючи їх до цього руху.

Проте, для правильної оцінки не можна просто перейти до денного порядку над попередньою історією жіночого руху на рідних землях, та почитати її від еміграційних років. Український жіночий рух в Америці повстав з почину матірнього „Союзу Українок" в краю. А Союз Українок в Західній Україні був ідеологічний рух, який züктивізував українське жіноцтво в усіх ділянках національного життя, політичній, культурній, господарській, і допомоговій.

На чолі СУ стояли жінки з великим організаційним хистом, високою освітою та авторитетом, і вони зуміли створити зі Союзу Українок могутню організацію, яка грала велику ролю у всьому житті Зах. України, стала одною з найсильніших фортець проти польського наступу. Відомо, що розгону і активности укр. жіноцтва польська влада не зупинила навіть через розв'язання Союзу Українок, бо він негайно відродився у політичній організації „Княгині Ольги".

Одним з великих заслуг С. У. був його зв'язок з міжнародним жіночим світом, його петиції до Ліґи Націй, його добре ім'я в міжнароднім жіночім русі. Хто з нас, американських українок, мав нагоду бути на Жіночому Конґресі в Станиславові, або на Загальних З'їздах СУ, Святах Селянки, той міг переконатися, що значить жіноча організація з виразною демократичною ідеологією, виразними цілями, та конкретною роботою під проводом, що вишколював кадри жіночих діячок.

На превеликий жаль, партійна боротьба серед української еміграції в Німеччині довела до цього, що українське жіноцтво порвало зі славними традиціями українського жіночого руху, а створило свою організацію, яка стала одною з секцій загально-громадської організації. Отже, Об'єднання Жінок на еміграції пішло по інших рейках, як старокраєвий Союз Українок і це певно вияснює нам відсутність будького із чільних керівниць передвоєнного українського жіночого руху у його проводі.

Тому тепер, читаючи голос п-ні Г. Селегень, насувається думка, що п-ні Селегень не зустрічається з цим жіночим активом, який опинився тепер в ЗДА, має величезні заслуги для укр. жіночого руху від 20 рр. цього сторіччя і має власні погляди на існуючі форми української жіночої організації в ЗДА і її зміст.

Я не говорю цього теоретично, бо від приїзду перших українських імігранток до ЗДА, знаних мені особисто, чи з прізвища, як колишніх діячок, я старалася приєднати їх до СУА.

На ці теми була теж широка дискусія в окремій нараді, яка відбулась в моїй хаті з нагоди привітання пані Мілени Рудницької. І це не така проста справа, як її уявляє собі п-ні Селегень і не така, як її представляє п-ні Івченко. Тому що ми надаремне шукали досі в повідомленнях про повстання „Об'єднання Українських Жінок" відповіді на всі ці заміти і сумніви, що їх висловлюють давні жіночі діячки з нової іміграції під адресою СУА, як теж тому, що ані в програмовій заяві того Об'єднання не бачимо тенденцій нав'язати до давних традицій СУ, я передбачую, що повстання Об'єднання не вирішить існуючої кризи українського жіночого руху.

Сумніваюся теж чи вирішить це тепер ці проблеми недалека Конвенція СУА.

Олена Штогрин,
Филаделфія, Па.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

СВІЖІ ОВОЧІ — В ЛЕНІНГРАД

Багато колгоспів Херсонщини вже під ту пору збирають урожаї ранньої капусти, картоплі, овочів. Збір нагружують на поїзди і відправляють поза межі України — в Ленінград і в Москву.

ДЕРЖАВІ ПОТРІБНЕ ЗАЛІЗО

Орган київського ЦК партії „Радянська Україна" в передовій від 18. 6. гостро напав на адміністрацію Кривирізького басейну за те, що „в останній час ряд металургійних заводів України погіршив свою роботу, а причиною цьому погана робота Криворізького рудного басейну." „Радянська Україна" говорить: „Далі миритися з відставанням залізорудного басейну не можна. Перед рудниками Кривбасу стоять невідкладні завдання — різко збільшити видобуток руди, рішуче підвищити її якість"

Відомо, що залізо потрібне при виробі плугів, але відомо також, що ще потрібніше військові й металургії.

„ПРИЯЗНИМОСЬ З КИТАЄМ'

В окружному будинку офіцерів у Києві дня 16. 6 відбулися збори активу молоді міста Києва. Прибули стахановці київських підприємств, учні середніх шкіл, студенти, комсомольці. Метою зборів було прослухати доповідь серкетаря комсомольського ЦК Г. Шевеля про поїздку делеґації совєтської молоді до Китаю. Учасники зборів по доповіді схвалили „полум'яний большевицький привіт" комуністичній партії Китаю та „новодемократичній спілці китайської молоді" і, очевидно, Сталінові.

ПОШИРЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ЗНАНЬ

Перед двома з половиною роками в СССР засنувалося „товариство поширення політичних знань". Відділ його створився також і в Україні. Товариство отримало завдання приспішити процес обольшевичення людности в Україні, при тому поставити роботу „на наукових основах". Дня 19.6 в Києві відбувся перший з'їзд товариства. Звіти виявили, що за час діяльности товариства об'єднано в своїх рядах 35 тис. чоловік совєтської інтеліґенції в Україні, дано понад 160 тис. лекцій, яких прослухало понад 20 міл. слухачів, видано 108 стенограм публічних лекцій тиражем до 2 міл. примірників. А все таки робота товариства не задовольняє партії. В. Комісаренко, голова правління товариства, недавно виступив зі статтею, в якій, б'ючись в груди, признав, що „великою хибою в роботі товариства є порушення принципу активности і самодіяльности членів". Воно не виконує покладених на нього завдань..

Український „Малий Катинь" у Надвірній

22. червня 1941. року почалася німецько - большевицька війна, а вже в ночі з 1-го на 2-ге липня большевики втекли із міста Надвірна, правдоподібно боячись окруження німцями, які тоді вже були далека на сході. Українське громадянство почало негайно організувати свої органи самоврядування та з подивугідною скорістю створило сітку тимчасових управ до обласної управи в Станиславові включно та при допомозі створеної з добровольців міліції заведено скоро порядок та безпеку. Кілька днів не приходило ніяке військо, потім почали мадяри несміливо пробиратися на Станиславів, не сходячи однак із головних шляхів на боки, та не відважуючись іти до лісів.

Аж при кінці липня сталася подія, що до глибини душі потрясла громадянством Надвірнянщини та сусідніх повітів. В суботу, 26. липня 1941. р. косарі, що косили траву в „лазі" (сіножать із кущами та деревами рідко), на полудне від міста під ліском „Буковинка" зачепили косою чобіт, що виставав із землі. Показалося, що це була збірна могила, де було похоронених більше людей та тільки тоненькою верствою землі присипаних. Трава вже трохи покрила цю могилу, так, що вона не дуже впадала в око. Негайно заалярмовано міліцію й повідомлено Повітову Управу. Та прийшов вечір, поліційна година, отже треба було чекати до неділі. В неділю 27. липня виїхали на місце представники влади, міліція та почала діяти судово-лікарська комісія з фотографом. Збіглося багато народу зі щораз то дальших сторін, люди вспіли дуже скоро довідатися про цю знахідку й кожний, кому большевики взяли сина, брата чи батька, біг туди, чи не впізнає його між помордованими. При цій нагоді найдено недалеко від цієї могили ще кілька могил (кільканадцять метрів від краю ліса), і всі вони були довгі на кілька метрів а широкі на висоту чоловіка. Розкрито могили й найдено в кожній з них до 20 трупів понакиданих на себе без порядку, плаваючих до половини ями в крові, в кілька верств. Одягнені в гуцульські кожушки, міські убрання, були також священники. З лиця не далося нікого зідентифікувати, бо лиця були розторощені якимсь твердим знаряддям, носи поломані, руки часто поломані та пов'язані колючим дротом поза плечі. В декого повідрізувані пальці й інші частини тіла. Деякі мусіли бути закопані ще живучими, бо мали нігті вп'ялені в тіло, поприкусувані губи тощо. Багато з поломаними ребрами й ногами. З кишень одягів повитягано всі папери, але в нікого не було особистої довідки, тільки в кожного майже була посвідка-квітанція, на (братній), російській мові, про здачу в'язнем певної суми грошей в депозит тюрми НКВД Станіслав та номер в'язня. Тільки два трупи мали при собі інші посвідки з їхніми прізвищами, а це: Н. Павликевич та Микола Садовий з Городенки. В одного найдено нотатку з прізвищами українських інтелігентів та селян зі села й копальні Битьків. Багато документів не можна було вже відшифрувати, головно тих, що лежали в спідніх верствах і зовсім пройшли кров'ю. Дати квітанцій були з різних дат, деякі з червня 1941 року. Двох мали при собі присуди смерти військового трибуналу з поученням, що можуть робити апеляцію. Всім було аж надто ясно, „хто, кого, й защо" мордував. Большевикам незручно було тягатися з в'язнями, коли вони самі ледве втекли перед німцями, отже попросту позбулися тягару і навіть не мали часу глибше закопати свої жертви та краще присипати землею. Нарід цілими процесіями ходив під „Буковинку", плакав, шукав своїх рідних, але надармо. Викопано 82 трупів, споряджено для кожного домовину та призначено масовий похорон на 3. серпня. На цвинтарі почали копати братську могилу, кожний хотів бодай кілька разів викинути землю, віддати тим свою послідну прислугу мученикам. Розліплено клепсидри сповіщаючі про час похорону. Та мадярський командант військової жандармерії заборонив всякі демонстрації, казав клепсидри поздирати, придержав навіть трохи голову повітової управи д-ра Жука О., а возьного, що розліплював їх, задержали день в арешті. Однак не зважаючи на ніщо, нарід напливав в неділю 3. серпня 1941 масово до Надвірної з далеких місцевостей пішки. Делятинський район прийшов організовано з вінками, процесіями, трембітами аж з-під верхів Карпат (понад 50 клм.). Клепсидри знову появилися. Жандармерія була безсильна. Народу прийшло найменше 20 тисяч. По похороні, що відбувся в найбільшому порядку, ґратулював командант жандармерії українським властям, що так несподівано потрапили вдержати порядок і рівновагу духа, чого він не сподівався спершу й сам не потрапив би опанувати такої маси людей. При копанні братської могили пригадав собі один хлопець, що він бачив на пасовиську над Бистрицею від сторони села Молодькова як большевики копали там ями вечором, а йому казали скоро утікати з коровою з пасовиська, не оглядаючись, бо будуть стріляти. Пішов він тепер туди з міліціянтом і скоро віднайдено ще дві могили 20х2 метри, але що була спека, повіт лікар не позволив на екстумацію тих двох могил. Їх викопано вже пізніше, по приході німців до Надвірної, яка була до половини жовтня 1941 р. під мадярською окупацією. Найдено там ще около 30 трупів і їх похоронено побіч тих перших, що на їх могилі стояв уже великий дубовий хрест з написом: „82 жертви большевицького терору".

Що скажуть на це товариші большевики? Чи не будуть вони пробувати й тут, як у Катинській справі, перекинути вину на когось другого? Тут однак усе так безсумнівне, доказане, стверджене тисячами населення Надвірнянщини й сумежних повітів, що годі їм буде заперечити цей український (один з багатьох) „Малий Катинь". Адже документи ствердили, що це в'язні „тюрми НКВД в Станіславі". Мадяри не сходили зі шляхів до лісів, а німці прийшли аж у половині жовтня 1941, отже 2 й пів місяця по похороні!

Очевидець

ТОТАЛЬНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПОНЕВОЛЕННЯ МОСКОВСЬКИХ САТЕЛІТІВ

Ррюссель (П. Б.) Москва не вдоволяється наслідками своєї дотеперішньої економічної політики супроти сателітів. Її не вдоволяють торговельні договори із сателітами передусім із тої причини, що всі ці договори передбачували торговельні трансакції на базі доляра. Дальше Москва вважає, що сателіти мають за багато свободи. Тому Клодіюс, бувший шеф німецької з а к о рдонної торгівлі за Гітлера, та відомий мадярський економіст Варга одержали доручення виготовити новий економічний плян для східнього бльоку.

При цій нагоді варто пригадати, що оба згадані специ попали були недавно в неласку Кремля. Вони були думки, що капіталістичні ідеї не можуть бути повністю знехтовані, а навпаки їх треба застосовувати при виробленні економічних планів для східнього блоку. За кару Варгу нагнали з Москви назад до Будапешту. Та недавно його викликали знову до Москви і він виготовив новий плян економічних зв'язків між СССР а сателітами та поміж сателітами самими.

Головні пункти цього пляну є такі:

1. Договори між народними демократіями мають спиратися на базі рубля.

2. Курс рубля має бути підвищений, валюти сателітних держав стабілізовані й твердо прирівняні до рубля.

3. Забороняється безпосередні торговельні переговори.

4. Митна унія має охопити весь східний блок.

5. Вся торгівля поміж державами східного блоку має вестися на спільній базі, а всі платности переводиться через Міжнародний К л і ринговий Банк, який буде утворений у Москві.'

Точного терміну, коли цей плян ввійде в життя, ще не встановлено. Отже є певне, що цей плян — це дальший рішучий крок до тотального економічного поневолення підлеглих Москві „народних демократій".

Вже в березні ц. р. офіційні польські звіти про закордонну торгівлю перший раз подали як розрахункову підставу рубель а не доляр, як це ділялося дотепер. Це одна з ластівок здійснення вище наведеного пляну.

НОВІ ЦЕРКВИ В ЗАХІДНОМУ ЕКСАРХАТІ

ЕДМОНТОН (П. Б.) — На постійний розвиток церковно-релігійного життя в Західному Ексархаті Канади вказує пожвавлення на релігійно - національному полі та будова нових храмів. З приємністю можемо тепер занотувати будову нових церков у 8-ох місцевостях Алберти і Британської Колумбії. До будови приступили такі парохії: Північний Едмонтон, Алта; Осетна, Алта; Гочкіс, Алта; Колмен, Алта; Фіделіті, Алта; Кренбрук, Б. К.; і Нелон, Б. К.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Українське товариство опіки над молоддю

В суботу, 29. липня 1950., в залі „Самопомочі" в Шікаґо відбулися Основуючі Загальні Збори Українського Американського Товариства Опіки над Молоддю „САМОПОМІЧ". Збори підготовляв організаційний комітет, що діяв вже від початку квітня цього року, коли виринуло питання закупу Відпочинкової Оселі, на чолі з п. Семянчуком. Цей комітет здав справоздання з своєї підготовчої роботи, як також про закуп оселі за 15,000 дол. над Круглим Озером біля 45 миль від Шікаґо. Організаційний комітет міг похвалитися перед скликаними Основуючими Загальними Зборами немалими успіхами, бо провів популяризацію задуму купівлі відпочинкової оселі серед українців у Шікаґо, заохотив до вступу в члени сьогодні створеного товариства 89 членів, свідомих, що членський внесок виносить 100 дол., з яких 50 вже сплатило по 100 дол., 3 — по 200, а пп. інж. Куропась і Тягнибік по 300. — дол., а решта — тобто 34 кандидати в члени сплатили суми у висоті від 10 — 80 дол. Касієр орг. комітету п. Тимцюрак, подав до відома Зборам, що дотепер зібрано в титулу членських внесків суму 7.300.— дол., а інших збірок на суму 283,32 дол. Дотепер сплачено всього 1500 дол. на нерухомість, а 6500 треба заплатити в найближчих днях. Крім того дотепер витрачено на ремонт і т. п. суму 1571,29 дол. Окремо вплинуло дотепер до каси — 2044 дол. на утримання і прохарчування 56-ох дітей, що вже 5-ий тиждень є в Оселі.

Збори, що ними керувала Президія на чолі з інж. Артимовичем, висловили бурними оплесками щиру подяку організаційному комітетові, що — як ми вже писали — менше говорив, а більше робив конкретної роботи, за успішно проведену дотепер працю. Дотеперішня праця цього невеличкого гурту людей може стати прикладом того, як гармонійна співпраця в і даних конкретній справі людей, їх спаяність, їх добра воля, взаємне довіря гурту, що в ньому не чути було терміну „старий" чи „новий", не чути було „православний" чи „католик", не чути було про ідеологічно-політичні різниці ані про територіяльне походження учасників, а в основу почину й дій прийняв конкретну ідею ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ для УКРАЇНИ — з нічого здобуває нові позиції для української громади навіть у досить відрадних обставинах багатьох членів. Ця солідарність і солідність у праці може стати прикладом для інших осередків.

Збори ухвалили Статут, що визначені в ньому завдання передбачують: а) образувади й виховувати українську молодь під оглядом морально-релігійним, національним і фізичної культури; б) організувати і провадити дитячі садки, вакаційні оселі й табори для молоді і т. п.; в) уділювати навчальні й студійні стипендії й допомоги для здібних учнів і студентів. Зокрема належить відмітити, що вже на сьогоднішніх Зборах досить широко розглядано справу організації в Шікаґо безперебійно діючого українського дитячого садку, що являється на цьому терені та ділянці праці дуже пекучою справою. Як бачимо, отже, Товариство Опіки над Молоддю ставить собі, крім ведення відпочинкової оселі, й інші поважні завдання. Є всі познаки, що, якщо праця й надалі піде так, як дотепер, тоді вона буде успішною й дасть конкретні корисні для українства наслідки.

У висліді нарад обрано Раду Товариства у такому складі: Семянчук, Баран, Артюшенко, Ожга, п-і Витановичева, Колесницький, Фльора, Буксар і Кравс. Раді доручено, згідно зі Статутом, іменувати Дирекцію, як репрезентаційний і виконний орган т-ва. Контрольорами обрано пп.: Артимович, Білинський, Нагорняк, Кришталь і Самбірський.

Новоствореному товариству та його керівним та контрольним органам належить побажати якнайкращих успіхів у започаткованому щасливо корисному ділі. Шасти Боже!

Д-р Петро Стерчо

ПОМЕР НА ЗАСЛАНІ ЄП. Г. ЛАКОТА.

До Риму наспіли сумні вісті, що перемиський єпископ, Григорій Лакота, як також довголітній канцлер перемиської консисторії, о. Михайло Грицеляк, яких большевики вивезли ще в 1946 р. на Сибір, померли. Єп. Лакота родж. 1883. рокополож. 1908, був, як доктор богословія, ректором і професором канонічного права в перемиській духовній семинарії 1918-26. висвячений на єп. помічника в 1926 році. Канцлер Грицеляк родж. в 1881, рукоположений в 1917 році. („Шлях").

ВІЙНА І ПОЛІТИКА. Ген. Доґлес МекАртур, американський головнокомандуючий на Далекому Сході, вітає на аеродромі в Токіо спеціяльного дорадника президента Трумана, Аверела Гаримена, що прибув на наради для узгіднення американської далеко-східної політики з військовою рішучістю протиставитися комуністичній агресії.

ЗМІНИ В КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Китастий відмовився від співпраці і до неї запрошено В. Божика

Дітройт, Міш. — Управа Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка розіслала до преси повідомлення, в якому, м. і., стверджується: „У зв'язку з тим, що довкола Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка розповсюджується неправдиві поголоски, Управа Капелі повідомляє українське громадянство і організації, що Капеля Бандуристів має ряд пропозицій від американських концертових фірм, з якими Управа веде переговори. Старанням Управи було зорганізоване переслухання Капелі концертовою дирекцією „Коломбія", у висліді чого запропоновано їй співпрацю на три роки. Тому, що в міжчасі мистецький керівник п. Григорій Китастий відмовився від співпраці в Капелі і вийшов з її складу, одноголосним рішенням загальних зборів запрошено до співпраці б. диригента Капелі, п. Володимира Божика. На правного дорадника в юридичних справах Капелі запрошено відомого американсько-українського діяча, голову ЗУАДКомітету, адвоката Івана Панчука".

ПРАВДОПОДІБНІСТЬ СОВЄТСЬКОЇ УЧАСТИ В ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ О. Н.

Лейк Соксес, 7. серпня. — В колах Об'єднаних Націй стверджують познаки, що Совєтський Союз візьме участь в сесії Генеральної Асамблеї О. Н., яка має початися 19-го вересня. Це заключення робиться з домаганням совєтської делеґації приготовити в російській мові всі документи, що відносяться до сесії. Таку можливість потверджує теж поворот і поведінка совєтського представника в Раді Безпеки. Вважається, що Совєти теж Генеральну Асамблею схочуть використати за трибуну для своєї пропаґанди.

„ГЕРАЛД ТРІБЮН" ПРО НЕДАЛЕКИЙ СОБОР У. П. Ц.

Ню Йорк, 7. серпня. — Місцевий „Гералд Трібюн" в суботнішньому виданні надрукував довшу інформацію про недалекий Собор Української Православної Церкви в Америці, що про нього вже повідомлялося на сторінках цього щоденника. Додається, що Собор має відбутися в половині жовтня та що у його висліді повстане одна Українсько-Американська Православна Церква з — „єдністю в вірі з цілою Східною Православною Церквою", але зі самоуправлінням. Згідно з прийнятим пляном — повідомляє „Гералд Трібюн" — преосв. Іван Теодорович мав би бути вибраний митрополитом об'єднаної УПЦ, а преосв. Мстислав Скрипник буде канцлером Церковної Ради.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Бр. св. Петра й Павла, відділ 102 відбудуться в неділю, 13. серпня зараз по другій Сл. Божій в галі церковній. — За уряд: М. Олексик, М. Вусько, М. Бобечко.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. „Сокіл", від. 336, відбудуться в неділю, 13. серпня, о год. 1. попол., в Укр. Нар. Домі, 2255 W. 14th St. Проситься всіх членів взяти участь в зборах. — Я. Дзядига, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. Юрія, від. 379, повідомляє всіх членів і членкиць, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 13. серпня в год. 12:30 в полудне, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 N. Western Ave. Члени, що не прийдуть на збори і не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані, бо секретар чи касієр не будуть ходити по хатах членів і збирати від них вкладки до УНСоюзу. Члени, які ще не отримали дивіденд, повинні прибутк на збори і забрати свої чеки. — Г. Бобик, предс.; М. Сенків, кас.; В. Пилипів, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться в неділю, 13. серпня, в год. 2. попол., в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую родину Шиманських зі Слободи, перебували в таборі Ляндек, Австрія. Приїхали зі мною на кораблі Герсей до ЗДА. Хто знає про них або вони самі прошу зголоситись до:

IWAN BABUCHIWSKY
361 E., 10 St. New York, N. Y.

Пошукую шваґрів СОЛТИСІВ родом зі села Скородинец, котрих родичі і решта родини замешкала в Будзанові, пов. Теребовля. Виїхали до Америки по першій світовій війні. Хто знав би їх адресу прошу повідомити: Lukas Klynowsky, 258 Manitoba Avenue, Winnipeg, Man. Canada.

ПОХОРОННА ПОДЯКА

Дня 21. червня 1950 р. помер у Филаделфії по короткій а тяжкій недузі принявши Найсвятійші Тайни у 38 р. життя мій муж

мґр. МИХАЙЛО КРАВЧУК.

Похорон відбувся дня 24-го червня з гр.-кат. Катедральної Церкви на цвинтар у Факсчейсі.

Цим складаю сердечну подяку за Богослужби і слова розради Високопреподобним Отцям — о. пар. Середовичеві і о. Данильчукові. Дуже дякую церковному хорові за відспівання Панахиди, а панам проф. диригентові Романові Задорожному, д-р Евгенові Гілеві і мґр. Романові Кишеві за спів у похоронному Богослуженню. Всім Друзям і знакомим за участь в похороні та за вислови співчуття сердечне спасибі.

ЯРОСЛАВА КРАВЧУК
з Донею.

ТАРЗАН, ч. 2402. Людина проти звіра.

Побачивши, що його стратегія не вдалася, господар джунглів кинувся якстій на землю.

Наче копаний мяч, який відбивається, він кинувся на дикого людоїда.

Малпочоловік і звір перевертались в завзятих запасах.

Коли розлючений лев приготовлявся до атаки, Тарзан завважав, що його ніж пропав.